

2021/2012(INI)

30.6.2021

MIŠLJENJE

Odbora za promet i turizam

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o Europskoj strategiji za energiju iz obnovljivih izvora na moru
(2021/2012(INI))

Izjavitelj za mišljenje: Marian-Jean Marinescu

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i Rezoluciju Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. kao odgovor na nju¹,
- uzimajući u obzir sporazum postignut 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. zasjedanju Konferencije stranaka (COP 21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (Pariški sporazum),
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi²;
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. studenog 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za iskorištavanje potencijala energije iz obnovljivih izvora na moru za klimatski neutralnu budućnost” (COM(2020)0741),
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja⁴,
- uzimajući u obzir politički dogovor između Parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2021. o Instrumentu za povezivanje Europe 2021. – 2027.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2020. naslovljenu „Strategija za vodik za klimatski neutralnu Europu” (COM(2020)0301) i Rezoluciju Europskog parlamenta od 19. svibnja 2021. kao odgovor na nju⁵,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva⁶, koja će se uskoro preispitati,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti” (COM(2020)0789),

---

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

² SL C 232, 16.6.2021., str. 28.

³ SL L 328, 21.12.2018., str. 82.

⁴ SL L 257, 28.8.2014., str. 135.

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0241.

⁶ SL L 307, 28.10.2014., str. 1.

- uzimajući u obzir nadležnost Odbora Europskog parlamenta za promet i turizam u području pomorskog programiranja i integrirane pomorske politike;
- 1. pozdravlja cilj Komisije da kapacitet energije iz obnovljivih izvora na moru dosegne 340 GW do 2050., što je od ključne važnosti za uspješnu dekarbonizaciju sektora prometa i turizma; naglašava da se, s obzirom na to da kapacitet energije iz obnovljivih izvora na moru u 27 država članica EU-a trenutačno iznosi nešto više od 12 GW, izgradnja instalacija za energiju iz obnovljivih izvora na moru mora drastično ubrzati te se što prije mora utvrditi potrebiti prostor kako bi se omogućila izgradnja i pravovremeno ostvarenje tog cilja; smatra da je masovno širenje proizvodnje, skladištenja i distribucije cjenovno pristupačne energije iz obnovljivih izvora na moru te njezina potpuna povezanost i integracija u energetska mrežu neizostavan preduvjet za široku primjenu električne mobilnosti i čistih goriva iz obnovljivih izvora za korištenje u prometu, kao što su vodik i amonijak; stoga naglašava potrebu za sveobuhvatnim europskim pravnim okvirom i planom ulaganja EU-a, kojima se jamči sigurnost svim dionicima i dodatno povećava konkurentnost te, prema potrebi, tehnološka zrelost sektora, u potpunosti u skladu sa strategijom EU-a za vodik i očekivanim naglim porastom potražnje za vodikom, osobito u prometnom sektoru; posebno poziva države članice da čim prije i u znatnoj mjeri pojačaju i olakšaju javna i privatna tržišna motivirana ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora na moru, a osobito da iskoriste priliku koju u tom pogledu pruža Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF);
- 2. ističe važnost tog golemog širenja energije iz obnovljivih izvora na moru u postizanju ciljeva Pariškog sporazuma i podržavanju predanosti EU-a ostvarenju cilja nulte neto stope emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2050., u skladu s najnovijim znanstvenim dokazima, kako je potvrđeno u europskom zelenom planu i planu oporavka; naglašava da su energetske uštede, energetska učinkovitost i obnovljiva energija među ključnim pokretačima postizanja gospodarstva s nultom neto stopom emisija te bi ih trebalo provesti u svakom planiranju ponude i potražnje energije; stoga ističe potrebu za održivijim upravljanjem pomorskim prostorom i troškovima kako bi se oslobodio potencijal energije mora;
- 3. naglašava važnost modernih, održivih i inovativnih morskih luka za montažu, proizvodnju i servisiranje opreme za energiju iz obnovljivih izvora na moru te znatnih ulaganja potrebitih za unapređenje lučke infrastrukture, uključujući transportne terminale i plovila koja bi pružala te usluge; ističe ulogu morskih luka kao kopnenih točaka za prijenos energije dobivene iz obnovljivih izvora na moru i povezane logistike te kao središta obnovljive energije za električnu odobalnu mrežnu povezanost i prekogranične spojne vodove, kao i za elektrolizu te uvoz, proizvodnju, skladištenje i distribuciju vodika, amonijaka i drugih čistih alternativnih goriva; ističe da je potrebno olakšati pristup financijskim instrumentima, posebno u okviru RRF-a i Instrumenta za povezivanje Europe (CEF2), kako bi se olakšala prilagodba lučke infrastrukture tim novim zahtjevima i ojačala sinergija između mreža TEN-T i TEN-E; naglašava da će pristup energiji iz obnovljivih izvora na moru također doprinijeti ozelenjivanju luka, među ostalim u pogledu opskrbe električnom energijom na kopnu za brodove na vezu i njihova razvoja kao klastera kružnog gospodarstva;
- 4. naglašava mogućnosti koje energija iz obnovljivih izvora na moru može ponuditi obalnim regijama, i kroz povećanje energetske održivosti turističkih boravaka i kroz

uravnoteženje sezonskih gospodarskih učinaka, zahvaljujući čemu će se tijekom cijele godine osigurati stabilna i predvidiva radna mjesta i rast u lokalnim industrijama za energiju iz obnovljivih izvora na moru te malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi); ističe povezane mogućnosti za društveno-gospodarski razvoj tih regija i stvaranje lokalnih odobalnih zajednica za kružnu energiju; naglašava potrebu za strukturiranim dijalogom u kojem bi sudjelovale lokalne vlasti i za pravednim prijelazom na energiju iz obnovljivih izvora na moru, uključujući odgovarajuće osposobljavanje kako bi se radna snaga pripremila za nove izazove;

5. naglašava da su najudaljenije regije i otoci u velikoj mjeri i dalje ovisni o uvozu fosilnih goriva unatoč prilikama i često posebnom zemljopisnom potencijalu za korištenje obnovljivih izvora energije; podsjeća da su otoci posebno pogođeni porastom razine mora; poziva Komisiju i države članice da u uskoj suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima obrate posebnu pozornost na razvoj pilot-projekata i komercijalnih projekata za dobivanje energije iz obnovljivih izvora na moru u tim područjima te da se posebno usmjere na potrebe u području prijevoza i turistički sektor; podsjeća na golem prirodni potencijal za energiju vjetra na moru i dobar prirodni potencijal za energiju valova i plime i oseke u Atlantskom oceanu i njegovim najudaljenijim regijama; poziva na jačanje inicijative „Čista energija za otoke EU-a”, sa snažnim naglaskom na obnovljivim izvorima energije na moru;
6. podsjeća da se potreba za daljnjim razvojem energije iz obnovljivih izvora na moru odnosi na sve morske bazene Europe i da područja s velikim neiskorištenim potencijalom energije iz obnovljivih izvora na moru, kao što su Sredozemno more, Baltičko more i Crno more, zahtijevaju posebnu pozornost, među ostalim financiranjem istraživanja i razvoja inovativnih tehnologija, kao što su plutajuća energija vjetra na moru, solarna energija, energija valova i energija plime i oseke te proizvodnja zelenog vodika na moru, kako bi se kratkoročno provele potrebne tehnološke prilagodbe, a potom i proširila njihova upotreba, dok se predvodnici, kao što je Sjeverno more, moraju nastaviti razvijati i braniti vodeći položaj na svjetskoj razini u korist Europe u cjelini; smatra da Europska unija mora učiniti sve što je u njezinoj moći kako bi sačuvala položaj predvodnika u području iskorištavanja energije vjetra;
7. naglašava da je potrebno ubrzati istraživanja i ulaganja u učinkovite tehnologije skladištenja energije vjetra na moru kako bi se riješio problem ovisnosti o vremenskim uvjetima i povećala sigurnost opskrbe elektroenergetske mreže u svjetlu golemog povećanja proizvodnje električne energije potrebnog za postizanje klimatske tranzicije;
8. pozdravlja prijedlog Komisije da se izrade okviri za uvođenje energije iz obnovljivih izvora na moru i za planiranje mreže po morskom bazenu, a koji bi obuhvatili različite države članice EU-a i omogućili sinergiju s postojećim ili planiranim spojnim vodovima i povezivanje nacionalnih odobalnih mreža; poziva Komisiju da olakša razvoj sveobuhvatnih procjena učinka po morskom bazenu kako bi se ocijenila i utvrdila lokacija odgovarajućih morskih područja, utjecaj na morsku biološku raznolikost, okoliš i turizam, trošak i proizvodni kapacitet opreme te trošak mrežne infrastrukture;
9. naglašava da, iako bi ulagači trebali snositi tržišni rizik, na tržištima na kojima je usvajanje odobalnih obnovljivih izvora energije u ranoj fazi, kao što je Sredozemlje, visoki rizik i niski prihodi mogu se kompenzirati programima potpore, kao što su RRF i

budući CEF2, kako bi se osiguralo da se ulaganja u projekte energije iz obnovljivih izvora na moru odvijaju kratkoročno/srednjoročno te da se ti projekti srednjoročno/dugoročno povećaju; podsjeća na važnost usklađenih i koordiniranih napora u strategijama ulaganja na nacionalnoj razini i razini EU-a kako bi se osigurala suradnja između javnog i privatnog sektora i time olakšali proizvodnja, postavljanje i komercijalizacija inovativnih tehnologija;

10. ističe važnost energetske suradnje u Sjevernom moru (NSEC) za zajedničko pomorsko prostorno planiranje i integrirano upravljanje obalnim područjem koje nadilazi nacionalne granice te naglašava da je i u ovom slučaju potrebno uključiti Ujedinjenu Kraljevinu; poziva Komisiju i države članice da ulože veće napore u istraživanje, razvoj i inovacije u području plutajućih vjetroelektrana i prometnih izazova povezanih s njihovom izgradnjom i održavanjem te da ocijene izvedivost uspostave važnog projekta od zajedničkog europskog interesa u slučaju velikog projekta;
11. smatra da bi Unija i njezine države članice trebale izraditi geostrateške sporazume o odobalnoj energetskej infrastrukturi sa susjednim geografskim regijama, posebno sa zapadnim Balkanom te s južnim i istočnim sredozemnim bazenom;
12. ističe da je borba protiv klimatskih promjena, među ostalim i korištenjem energije na moru, ključna kako bi se ograničili razorni učinci globalnog zatopljenja na morske vodne ekosustave, porast temperature vode, acidifikacija oceana, promjene u protoku vode, gubitak staništa riba te produktivnost morskih i slatkovodnih vrsta; naglašava da se drastično rastuće potrebe za obnovljivim izvorima energije na moru u prometnom i turističkom sektoru mogu ispuniti uz potpuno poštovanje ciljeva Strategije EU-a za biološku raznolikost jer se, na primjer, procjenjuje da je za potrebno povećanje odobalne vjetroenergetike koje je nužno za ostvarenje klimatskog cilja za 2030. potrebno manje od 3 % europskog pomorskog prostora. prepoznaje potencijalno štetne učinke korištenja energije vjetra na moru na morski okoliš; ipak naglašava da, ako su dobro osmišljene i izgrađene, odobalne vjetroelektrane nakon izgradnje mogu biti i korisne za morsku biološku raznolikost; stoga podsjeća na to da je za snažno širenje proizvodnje energije vjetra na moru potreban inteligentan pristup kako bi se osigurala njezina koegzistencija s aktivnostima koje se već odvijaju u pogođenim područjima te kako bi se zajamčilo da se okolišu nanosi najmanja moguća šteta;
13. podsjeća na važnost ispravne primjene Direktivu 2014/89/EU od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja; naglašava da se planiranjem mora pružiti dugoročna vizija kojom se energija iz obnovljivih izvora na moru usklađuje s drugim aktivnostima, kao što je ribarstvo, tako da svi budu dio održivog razvoja europskog pomorskog prostora, pri čemu treba voditi računa o zaštiti biološke raznolikosti i drugih morskih resursa; smatra da bi, s obzirom na ključnu ulogu pomorskog prometa i morskih luka, pri razvoju energije iz obnovljivih izvora na moru trebalo uzeti u obzir potrebu za sigurnim pomorskim pristupnim putovima i koridorima, navigacijskim kanalima i područjima za sidrenje u blizini luka; stoga naglašava da je potrebno čim prije se savjetovati s upravljačkim tijelima luke i relevantnim dionicima te prednost dati bilateralnoj i multilateralnoj suradnji u području prostornog planiranja morskog područja među državama članicama kako bi se zajamčila sigurnost i neprekinuto odvijanje pomorskog prometa; poziva Komisiju da u suradnji s Europskom

agencijom za pomorsku sigurnost izradi smjernice za sigurnost plovidbe u područjima odobalnih vjetroelektrana i za sigurnost građevinskih plovila; sa zabrinutošću napominje da nekoliko država članica nije izradilo svoje prostorne planove morskog područja do roka utvrđenog u Direktivi 2014/89/EU, odnosno do 31. ožujka 2021., te potiče Komisiju da provjeri njihovu usklađenost s nacionalnim energetske i klimatskim planovima, posebno s odredbama o razvoju energije na moru.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	28.6.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 41 -: 3 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Johan Danielsson, Karima Delli, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Marianne Vind, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pablo Arias Echeverría, Angel Dzhambazki, Maria Grapini, Roman Haider, Jutta Paulus, Kathleen Van Brempt

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

41	+
ECR	Angel Dzhambazki, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Pablo Arias Echeverría, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Rovana Plumb, István Ujhelyi, Kathleen Van Brempt, Marianne Vind, Petar Vitanov
The Left	Kateřina Konečná, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Tilly Metz, Jutta Paulus

3	-
ID	Julie Lechanteux, Philippe Olivier
NI	Dorien Rookmaker

3	0
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Roman Haider

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani